

Expunere de motive

LEGE

pentru modificarea art.139 din Legea nr. 53/2003 - Codul Muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare

Context

Timpul petrecut de părinți alături de copii reprezintă cea mai mai eficientă și simplă metodă de a forma și consolida o relație sănătoasă copil-părinte. Mai mult decât atât, acest timp le asigură copiilor un mediu armonios în care să crească și să se dezvolte și le oferă un set de valori și un model de urmat pentru când vor fi, la rândul lor, părinți.

Părinții trebuie să fie conștienți că calitatea timpului petrecut cu copii lor este foarte importantă și că modul în care îl valorifică în interacțiunile dintre ei poate avea un rol determinant pentru evoluția ulterioară a copilului.

În societatea actuală, timpul a devenit o resursă critică, atât la birou, cât și acasă. 24 de ore par să nu mai fie suficiente iar găsirea unui echilibru între viața personală și cea profesională este o provocare din ce în ce mai mare. Muncim peste program și facem sacrificii pentru ca cei mici să aibă o viață mai bună. Dar de multe ori lipsește ce e mai prețios pentru ei: prezența fizică a părinților lor.

Să le oferim celor mici timp de calitate și amintiri pentru o viață.

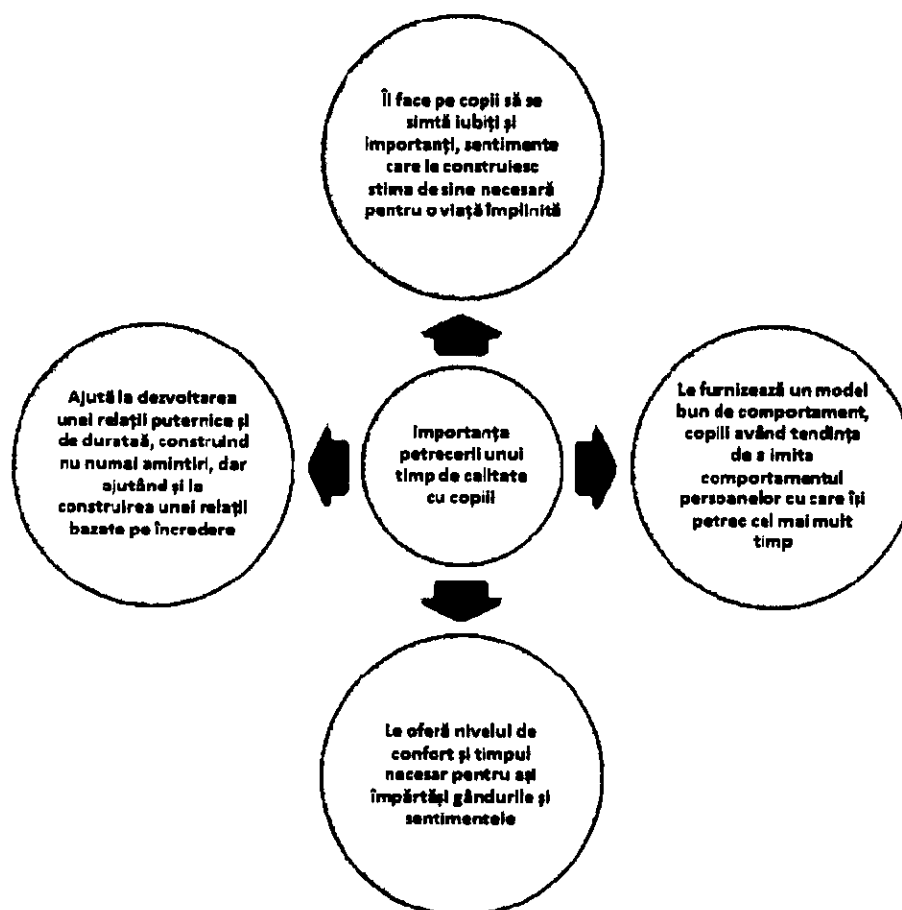
Scop

Obiectivul acestei inițiative legislative este ca ziua de 1 iunie, Ziua Copilului, să fie declarată zi liberă.

De ce zi liberă?

Trăim într-o societate dominată de valori materiale. Lucrurile care ne presează sunt adesea prioritare și împingem involuntar spre finalul listei timpul pe care îl petrecem cu copiii. A acorda timp copiilor se transformă, de cele mai multe ori, într-un alt lucru adăugat pe lista cu lucruri de făcut.

Petrecerea timpului cu copiii în weekend sau în vacanțe nu substituie faptul că în restul timpului le acordăm prea puțin din programul nostru. Pentru copii este important ca părinții să fie lângă ei în momentele pe care vor să le împărtășească.

De ce 1 iunie?

Ziua copilului, sărbătorită în România la 1 iunie, este un prilej de a sărbători copilăria, de a oferi sprijin copiilor, de a inspira comunitatea și familia și de a aprecia și iubi copiii. Este o sărbătoare frumoasă care are implicații atât pentru adulți, cât și pentru copii. Este o ocazie de a petrece timp de calitate cu cei mici, nu neapărat cu proprii copii.

Ziua Copilului a fost menționată prima dată la Geneva la Conferința Mondială pentru Protejarea și Bunăstarea Copiilor în august 1925, când 54 de reprezentanți din diferite țări au adoptat Declarația pentru Protecția Copilului. După această conferință, multe guverne au introdus „Ziua copilului”.

În anul 1954, Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite (UNICEF) a emis o recomandare care prevedea faptul ca fiecare Stat să dispună de o zi la așa-numită „Ziua copilului”.

Ziua de 1 iunie este de fapt Ziua Internațională pentru Protecția Copiilor, însă astăzi este sărbătorită în mai multe țări ca fiind Ziua Copilului. Ziua datează din anul 1950 și a fost stabilită de către Federația Internațională Democrată a Femeilor de la Congresul de la Moscova (22 noiembrie 1949).

Ziua Copilului se sărbătorește la date diferite în țări diferite. În România, ca și în multe alte țări, ziua se sărbătorește în fiecare an pe data de 1 iunie.

1. Alături de copii în momente importante

De Ziua Copilului, în majoritatea grădinițelor și școlilor primare din România se organizează evenimente pentru a-i celebra pe cei mici, iar copiii evoluează în cadrul acestor spectacole. Mai mult decât atât, multe instituții publice organizează evenimente cu și pentru copii (e.g. Ziua Porților Deschise pentru copii). Importanța acestor evenimente în dezvoltarea copilului este una majoră. Educația se face atât în mod formal, fiind intenționată, sistematică și evaluată, cât și nonformal, arta fiind un mijloc important pentru dezvoltarea acestui tip de educație. Copiii se străduiesc din răspuțeri ca performanțele pe care le au la aceste serbări și evenimente să fie la standarde înalte, iar una dintre motivațiile lor cele mai importante este aceea că vor să-și facă părinții să se simtă mândri. Aprecierile din partea părinților sunt esențiale pentru copii.

Lipsa părinților din cadrul acestor evenimente are implicații psihologice negative în dezvoltarea copiilor. În afară dorinței de a-i face mândri și de a primi aprecierea părinților, copiii au nevoie de susținere în cadrul evenimentelor unde performează, evenimente care au o încărcătură emoțională ridicată și reprezintă o sursă de stres pentru ei.

Fiind o zi de lucru, părinții sunt nevoiți să-și ia o zi de concediu pentru a putea participa la aceste evenimente importante din viața copiilor. Din păcate, nu toți angajatorii au disponibilitatea de a le acorda această zi liberă, iar unii dintre părinți trebuie să-și ia o zi de concediu fără plată sau, mai rău, sunt sancționați de angajatori pentru că întârzie la serviciu.

2. Părinți în căutarea timpului pierdut

Timpul petrecut cu părinții are un rol foarte important în formarea personalității copilului. Calitatea acestor momente petrecute în familie este liantul emoțional pe care copiii și părinții îl pot construi împreună.

Într-un sondaj realizat de Gallup în ianuarie 2010, aproape jumătate din copii au răspuns că petrec în medie 1 oră/zi dintr-o săptămână împreună cu părinții. Mai mult, în timpul petrecut împreună, copiii și părinții comunică foarte puțin și interacționează la un nivel superficial.

Lipsa de timp și comunicare este o realitate pe care o simt și o conștientizează cei mai mulți părinți. Mulți își dau seama că petrec din ce în ce mai puțin timp de calitate în relațiile directe, că a fi împreună înseamnă a sta împreună, că discuțiile pe repede înainte se rezumă la câteva întrebări standard, că momentele de afecțiune sunt substituite de altfel de recompense, mult mai puțin valoroase. Pe termen lung, totuși, consecințele lipsei de timp și mai ales de comunicare pot afecta viitorul copiilor.

Un studiu Unicef în Marea Britanie arată că părinții își copleșesc copiii cu cadouri constând în dispozitive scumpe și haine de marcă pentru a compensa faptul că nu petrec destul timp cu ei.

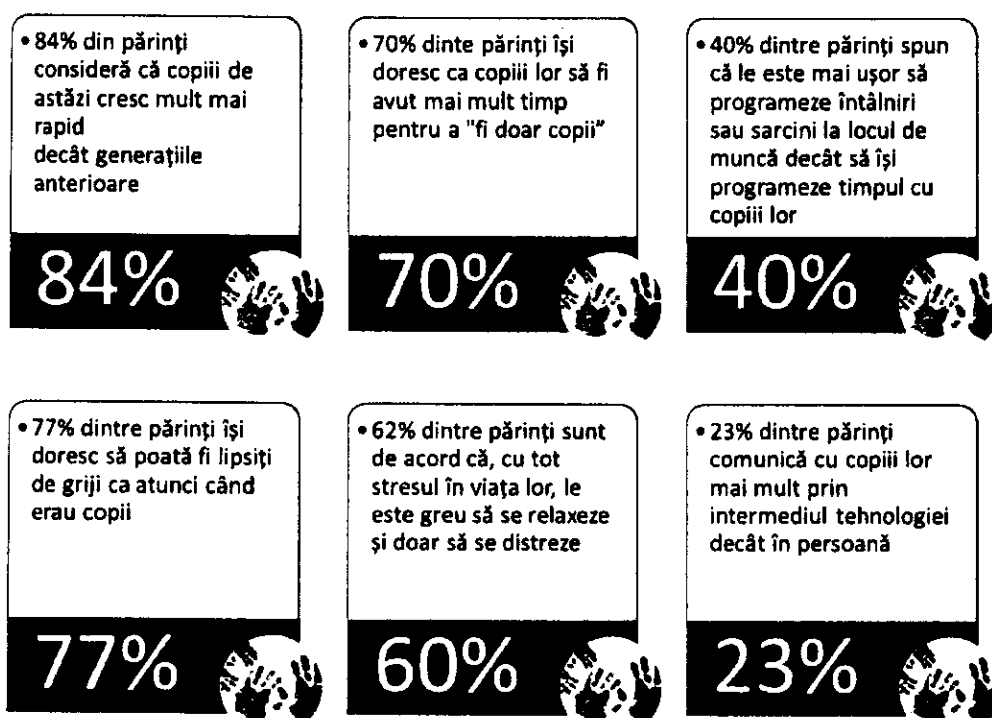
Studiul a mai scos în evidență faptul că familiile „coexistă” sub același acoperiș în loc să petreacă timp împreună, iar copiii au în camere propriul televizor, acces la internet și telefon, astfel încât ei par să locuiască într-un imobil propriu.

Părinții s-au plâns că erau prea obosiți după orele de muncă și că nici măcar nu prea vorbeau cu copiii lor atunci când ajungeau acasă. Prin urmare, ei încercau să compenseze acest fapt cumpărându-le dispozitive scumpe și haine de firmă. Însă aceste cadouri scumpe nu pot substitui, în niciun fel, nevoia copiilor de comunicare, atenție și afecțiune.

Mai mult decât atât, patru din zece părinți din întreaga lume spun că este mai ușor să programeze o întâlnire la serviciu decât să își facă timp pentru propriii copii, iar opt din zece consideră că din cauza

presiunilor cotidiene copiii nu au suficient timp pentru a fi "doar copii", rezultă dintr-un raport global, publicat de Ipsos Public Affairs.

La nivel mondial¹:

Trei din cinci părinți (63%) la nivel global spun că timpul petrecut cu copiii distrându-se este mai important pentru ei decât era pentru părinții lor când ei erau copii. Peste jumătate dintre părinții chestionați în țări precum Mexic (54%), Peru (58%) și India (77%) spun că ar da o parte din salariu pentru a avea parte de mai mult timp alături de copiii lor.²

Patru din cinci părinți chestionați în România spun că distracția în familie este «mai importantă ca orice». În pofida acestei dorințe copleșitoare, 59% dintre adulții la nivel global nu petrec momente de distracție fără griji în fiecare zi³, rezultă din raport.³

Tehnologia și rețelele sociale au un impact tot mai dramatic asupra dinamicii vieții de familie. În timp ce 67% dintre părinți, la nivel global și în România, sunt de acord că tehnologia îi ajută să păstreze legătura cu familia, există și un revers al medaliei. Când își petrec timpul în familie, aproape jumătate dintre părinți (48%) la nivel global spun că atenția le este distrasă de tehnologie.⁴

¹ http://www.pwrnewmedia.com/2012/oreo/global_survey/downloads/OREO100-LeadFactSheet.pdf

² http://files.shareholder.com/downloads/AMDA-1A8CT3/0x0x630188/8D6C38B8-6CBF-4D54-86EC-CB7F6896D8CD/MDLZ_News_2012_2_1_General_Releases.pdf

³ http://www.pwrnewmedia.com/2012/oreo/global_survey/downloads/OREO100-RegionalFactSheet.pdf

⁴ http://www.pwrnewmedia.com/2012/oreo/global_survey/downloads/OREO100-LeadFactSheet.pdf

Pentru copiii care au crescut cu tehnologia, prezența acesteia influențează modul în care își petrec timpul cu părinții și familiile. Mai puțin de un sfert dintre părinți la nivel global (23%) și în România (18%) comunică mai mult cu copiii lor prin intermediul tehnologiei decât personal.

Românii petrec foarte mult timp la serviciu și au puține zile pe care le dedică exclusiv copiilor. Luând toate aceste date în considerare, considerăm că, de 1 iunie, Ziua Copilului, unul dintre cele mai prețioase cadouri pe care le-ar putea primi cei mici ar fi timpul și atenția părinților lor. În afară de bucuria pe care le-ar crea, o astfel de zi dedicată lor i-ar ajuta în dezvoltarea lor, ar lega relații mai strânse între părinți și copii și i-ar face pe părinți să conștientizeze importanța acestor momente, dar și bucuria pe care le-o oferă, atât lor, cât și copiilor.

3. Ce spun specialiștii

Copiii care nu petrec destul timp de calitate cu părinții pot prezenta tulburări de comportament. La copiii cu vârste cuprinse între 1 și 12 ani se pot recunoaște prin următoarele caracteristici specifice:

- nivel ridicat de neadaptare familială sau socială (agresivitate, nervozitate excesivă, timiditate, minciună, gelozie fraternală, șantaj emoțional la adresa celor din familie sau anturaj, somatizare corporală, limbaj lipsit de respect etc.);
- relații proaste cu cei din jur (copii de aceeași vârstă și adulți), ajungându-se la violență verbală, chiar fizică sau la celalalt pol, ajungându-se la neîncredere majoră în sine.

Aceste comportamente dezadaptative sunt observabile de către familie, profesori sau colegi, căci afectează relațiile copilului cu cei din jur, performanța lui școlară și adaptarea la grup.

Specialiștii atrag atenția asupra implicațiilor calității și duratei timpul petrecut de părinți cu copiii lor acum în România și problemelor de comportament care pot apărea la copii dacă nu își satisfac nevoile afective:

Cristina Trepcea, Psihoterapeut și realizator radio Itsy Bitsy

"Primesc tot mai multe mesaje de la părinți îngrijorați de copiii lor care sunt triști, timizi, apatici, nu au prieteni, nu răspund la ore, nu participă la jocuri sau sunt bolnavicioși. Când îi întreb cum sunt copiii lor în relație cu ei îmi mărturisesc că ei au slujbe grele, că sunt foarte ocupați, că nu prea au cum să petreacă timp împreună cu cei mici. Sunt alți părinți care se arată îngroziți de manifestările de violență ale copiilor lor împotriva altor colegi de la școală, fiind convinși că este ceva în neregulă cu școala. Așa am aflat că adesea copiii își petrec mult timp fără părinții lor. Violența manifestată în exterior față de alții sau cea vărsată în interior față de sine sunt strigăte ale copiilor care își vor părinții prezenți în viața lor."

Diana Luana Frazzei, psihoterapeut, fondatoare Viață cu sens

"Copiii de azi primesc prea mult din ceea ce nu au nevoie și prea puțin din ceea ce au nevoie. Mulți dintre copiii cu probleme de comportament (care se bat, mint, nu ascultă) sunt de fapt deprimați. Sunt copiii însingurați în interior, deși sunt înconjurați de bone, bunici și educatoare. Un copil deprimat se poartă diferit de adultul deprimat. Copilul nu își arată tristetea direct, ci poate fi violent, răutacios cu alți copii, sau se contrazice din orice. Dacă îl certăm sau îl pedepsim direct putem să îl împingem și mai tare înspre depresie, către izolare."

Bogdan Cezar Ion, Psiholog, Psihoterapeut, Antrenor de Viață cu sens

"Este îngrijorător să văd atașia copii impulsivi și retrași social, care își găsesc cu greu cuvintele într-o discuție față în față, în timp ce petrec în fiecare zi ore multe "comunicând" pe rețele sociale, adesea

chiar pierzând din orele obișnuite de somn. Cu părinți mai prezenți în viețile lor aceste lucruri ar avea mai puține șanse să se întâmple. Prezența face diferența! ”

Carmen Anghelescu, Psiholog clinician, Șef departament Educație Timpurie Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională Step by Step

”Observ din ce în ce mai des un mod inadecvat de ghidare a dezvoltării copiilor. Din cauza faptului că părinții nu sunt prezenți alături de copii în etape esențiale de descoperire a mediului înconjurător și nu își asumă rolul de ghidare activă a celor mici, copiii nu își dezvoltă capacitatea de autocontrol, satisfacția de a duce la bun sfârșit o activitate. Timpul de calitate petrecut cu părinții în copilărie este temelia, baza a ceea ce suntem noi mai departe, căci cunoaștem lumea mai întâi prin comentariile părinților și apoi prin propriile experiențe. Dacă lipsește această interacțiune și copilul nu îl simte pe părinte ca un partener, se observă pe termen lung manifestări îngrijorătoare ca lipsa de concentrare, capacitate redusă de a accepta insuccesul, de a duce la final ceva.”

Ramona Oros, Psihoterapeut, Fondatoare grădinița și școala Montessori

”Capacitatea părintelui de a fi prezent și atent în mod autentic, implicat în relația cu copilul său este cea care pune bazele unei dezvoltări armonioase și dacă ea lipsește se ajunge adesea la situații extreme în care copiii au simptome îngrijorătoare de tip bullying menite să obțină atenție, chiar și în mod negativ sau tendințe de însingurare/refugiere în tehnologie.”

Gaspar Gyorgy, psihoterapeut, Președinte Asociația Multiculturală de Psihologie și Psihoterapie

”Părinții de astăzi sunt adesea pe pilot automat, vor să facă multe lucruri în timp scurt, au multe responsabilități și se bucură dacă pot să rupă din timpul lor să îl îndrepte către copil. Dar copiii arată adesea că nu este suficient ceea ce primesc. Diferența dintre percepțiile părinților și cele ale copiilor vine din calitatea timpului petrecut împreună. Lipsește cel mai probabil acea conectare de calitate care este mult mai importantă decât durata timpului petrecut împreună. Prin conectare de calitate mă refer la faptul că atunci când stau lângă copilul meu sunt acolo nu doar fizic, dar și cu inima, cu mintea și emoțiile, interactionând autentic cu el.”

Mirela Horumba, consilier autonom, psihoterapeut

”Ca psihoterapeut am observat că atât la cabinet, cât și în școlile unde am proiecte în desfășurare, fenomenul de bullying a devenit îngrijorător. Din ce în ce mai mulți copii sunt violenți și simt nevoia să se impună în fața colegilor cu orice preț, îi ironizează și la o adică devin și violenți atât la nivel verbal, fizic, dar mai ales emoțional. Lipsa de încredere în ei înșiși generată adesea de lipsa timpului de calitate petrecut cu părinții, îi face să devină ”oaia neagră” a grupului din care fac parte.”

Urania Cremene, Master Trainer, Parenting Coach, Facilitator de programe de parenting

”Sunt foarte mulți părinți care în ultima vreme mă întreabă cum își dezvăță copiii să urineze în pat deși au 6 ani, sau să-și sugă degetul la vârste și mai mari, sau se plâng de alte ticuri foarte deranjante. Mai constat și faptul că de la an la an crește numărul de internări de preadolescenți sau adolescenți depresivi. Am cunoscut din ce în ce mai multe cazuri de copii ”abandonați” de părinți în grija bunicilor, bonelor sau gadgeturilor.”

4. Celebrate diversity, celebrate me

1 iunie este o ocazie de a petrece timp de calitate cu cei mici, nu neapărat cu proprii copii. De Ziua Copilului îi sărbătorim atât pe cei mici, cât și pe adulții care au un rol important în îmbunătățirea vieții copiilor. Considerăm că este important ca această zi să fie o zi liberă pentru toți românii, indiferent că sunt sau nu părinți.

Principalul argument este că, în cazul în care doar părinții ar avea liber de 1 iunie, s-ar crea discriminare în rândul angajaților. Să ne imaginăm următorul caz: în cadrul unei firme, jumătate

dintre angajați sunt părinți, cealaltă jumătate nu. În cazul în care 1 iunie ar fi declarată zi liberă doar pentru părinți, s-ar ajunge la situația în care jumătate dintre angajați ar avea o zi liberă în minus, ceea ce le-ar putea crea o stare de nemulțumire.

Mai mult decât, fie că sunt părinți, fie că nu, majoritatea angajaților au cel puțin un copil în viața lor care merită celebrat de Ziua Copilului.

5. Zilele libere în România

Majoritatea zilelor libere în România au fost acordate pe baza unor motive religioase. Însă familia stă la baza creștinismului, fiind considerată un templu sfânt, în care se depozitează virtuțile creștine, iar copiii sunt darul cel mai de preț pe care o familie îl poate avea, liantul care o sudează. În acest context, considerăm că o zi în care copii sunt sărbătoriți și în care tot timpul și atenția părinților se canalizează către ei are o importanță crucială atât pentru dezvoltarea personalității celor mici, cât și pentru încheierea relațiilor din cadrul familiei.

Sărbători legale în România	Motiv
1 ianuarie	Anul Nou
2 ianuarie	A doua zi de Anul Nou
24 ianuarie	Unirea Principatelor Române
Prima și a doua zi de Paști	Sărbătorile pascale - Învierea Domnului
Prima zi și a doua zi de Rusalii	Rusaliile - Pogorârea Sântului Duh, cunoscută și sub denumirea de Cincizecime
15 august	Sfânta Marie Mare – Adormirea Maicii Domnului
30 noiembrie	Ziua Sfântului Andrei, "Ocrotitorul României"
1 decembrie	Ziua Națională a României
25 decembrie	Prima zi de Crăciun - sărbătoarea Nașterii Domnului
26 decembrie	A doua zi de Crăciun - sărbătoarea Nașterii Domnului

6. Paradox: Românii lucrează cel mai mult din UE, dar au productivitatea de șase ori mai mică

Conform unui raport al Fundației Europene pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Muncă și Viață – Eurofound⁵, românii au lucrat în 2014 cel mai mult din Uniunea Europeană pe parcursul unei săptămâni, 41 de ore, în stagnare față de precedenții doi ani, fiind urmați la mică distanță de Luxemburg, Marea Britanie (40,9 ore/săptămână), Portugalia (40,4 ore), Germania (40,3 ore) și Polonia (40,2 ore). La polul opus se situează angajații din Finlanda și Franța, care pe parcursul unei

⁵ Eurofound este un organism comunitar înființat în 1975 de Consiliul European, pentru a contribui la planificarea și proiectarea unor condiții mai bune de viață și muncă în Europa.

săptămâni au lucrat 37,3 ore. Numărul mai mic de ore lucrate de francezi și finlandezi înseamnă că aceștia s-au aflat la serviciu pe parcursul unui an cu peste patru săptămâni mai puțin decât românii.

Orele lucrate se referă doar la locul de muncă principal, excluzând o a doua slujbă sau activități part-time.

În zece dintre cele 13 țări care au aderat la UE începând din 2004, numărul de ore lucrate pe săptămână s-a situat peste media UE de 39,5 ore. Astfel, în rândul celor 13 țări, doar Ungaria (39,1 ore), Malta (39,2 ore) și Slovacia (39,3 ore) au avut un program de lucru mai redus.

Numărul de ore lucrate pe săptămână a fost anul trecut mai mare decât cel negociat colectiv în 20 din țările UE. **În România, programul de lucru negociat colectiv este de 40 de ore pe săptămână în România, maxim în UE.**

Când vine vorba de productivitate, România nu se mai află, însă, pe primul loc, ci din contră. Potrivit statisticilor Eurostat pentru 2014, **productivitatea muncii în România e de șase ori mai mică decât media în Europa, de 7,5 ori mai mică decât în Germania și de opt ori față de Olanda.**

Acest lucru arată că timpul îndelungat petrecut la muncă nu aduce întotdeauna un beneficiu angajatorului. Zilele libere ar putea însemna o motivație în plus pentru angajat și, în consecință, o productivitate crescută.

7. România, pe ultimele poziții din UE în ceea ce privește numărul zilelor libere acordate angajaților

Angajații din România se situează pe ultimele poziții din Uniunea Europeană în ceea ce privește numărul zilelor libere pe care le primesc, exceptând zilele de odihnă. Românii au 12 zile libere în 2016, stabilite pentru sărbători publice sau religioase, dintre care șapte sunt în timpul săptămânii, celelalte cinci fiind în weekend.

Conform unui studiu realizat de Eurofound în 2013, românii au parte de un număr de 29 de zile libere, luând în calcul zilele de concediu și sărbătorile legale care pică în timpul săptămânii.

Spre deosebire de angajații români care au avut parte de un număr de 232 de ore libere în 2012, angajații germani au beneficiat de 301 de ore de concediu. Germanii au avut 40 de zile libere, 30 dintre acestea fiind reprezentate de concediul de odihnă legal.

Imediat după Germania, în top se regăsesc Italia și Malta, cu 296 de ore libere, ceea ce reprezintă 39 de zile pentru angajații italieni și 37 de zile pentru Malta.

Zile libere/an pentru angajații din Uniunea Europeană

Țara	Ore lucrătoare pe săptămână	Zile de concediu anual	Zile libere (sărbători legale)	Ore lucrate anual
Estonia	40	20	8	1.856
Ungaria	40	20	9	1.848
Lituania	40	20	9	1.848
Polonia	40	20	9	1.848
România	40	21	8	1.848
Letonia	40	20	10	1.840
Bulgaria	40	20	11	1.832
Croatia	40	20	11	1.832
Grecia	40	23	9	1.824
Slovenia	40	20	12	1.824
Luxemburg	40	25	9	1.808
Malta	40	24	13	1.784
Irlanda	39	24	8	1.778,4
Portugalia	38.9	22	10	1.773,84
Slovacia	38.9	20	14	1.758,28
Cipru	38	20	11	1.740,4
Belgia	37.8	20	10	1738,8
Spania	38.3	22	12	1.731,16
Austria	38.3	25	12	1.730,48
Republica Ceha	38	25	10	1.710
Norvegia	37.5	25	8	1.702,5
UK	37.6	24.7	9	1.701.776
Olanda	37.1	25	6	1.699.18
Finlanda	37.5	25	10	1.687.5
Suedia	37.3	25	9	1.685.96
Italia	38	28	11	1.679,6
Germania	37.7	30	10	1.658,8
Danemarca	37	30	8	1.642,8
Franta	35.6	30	9	1.573,52

Sursa: Eurofound 2013

8. Despre echilibru între viața profesională și cea personală

În climatul economic actual, în care presiunea de a lucra mai mult și mai bine este prezentă în orice moment, nevoia de echilibru între viața profesională și cea personală este din ce în ce mai des resimțită. Dezechilibrul poate avea o serie de consecințe care își pot pun amprenta pe viața personală și profesională, printr-un impact fizic, o ruptură în relații sau lipsa performanței la locul de muncă.

Atingerea acestui echilibru dintre viața profesională și cea personală are efecte pozitive nu numai asupra indivizilor, dar și asupra companiei deoarece angajații fericiți, asupra cărora presiunea constantă nu este un factor de stres major, sunt mai productivi. Acesta este motivul pentru care Work-life balance este susținută de către companii de top la nivel european care implementează politici, proceduri, acțiuni și așteptări care le permit angajaților să aibă o viață mai echilibrată.

Prezenta inițiativă a fost elaborată prin consultare cu Radio Itsy Bitsy.

Față de cele de mai sus, înaintăm Parlamentului spre dezbateră și aprobare Propunerea legislativă pentru modificarea art.139 din Legea nr. 53/2003 - Codul Muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare.

Senator,

Birsa Rozalia

Deputat,

Claudia Bognitevici